

Titel: Derved bliver det!

Citation: "Derved bliver det!", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-dbd-txr-shoot-id258e2c3a-5eef-4d5f-a287-6dbd544109b4.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Bibliografisk beskrivelse 375
2. Manuskriptbeskrivelse 379
3. Tilblivelseshistorie 384
4. Udgivelsesmåde 387

1. Bibliografisk beskrivelse

»Derved bliver det!« blev trykt i *Fædrelandet*, 15. årgang, nr. 304, lørdag den 30. dec. 1854. Artiklen er signeret »S. Kierkegaard«. *Fædrelandet* blev udgivet af J.F. Giødwad og C. Ploug; sidstnævnte fungerede også som ansvarlig redaktør. Avisen blev trykt hos Louis Klein i København og lå færdig fra trykkeriet kl. 20.30. Prisen var 6 skilling i løssalg, 5 mark pr. måned, 15 mark pr. kvartal og 3 rigsdaler pr. kvartal leveret uden for København.

Artiklen er blevet kollationeret i tre eksemplarer af *Fædrelandet*, nr. 304, den 30. dec. 1854:

A SKs eget eksemplar, uindbundet og ubeskåret, KA, D pk. 17.

B Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

C Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

Ved den interne kollation af de tre eksemplarer blev der ikke konstateret afvigelser.* Eksemplar A danner grundlag for den følgende beskrivelse.

Format og paginering

Formatet er folio.* Avisen har et omfang på fire sider, svarende til to blade dannet af et enkelt foldet ark. Avisen er trespaltet. Avisens anden og tredje side opdeles endvidere af en tværgående, fed-fin dobbeltskillestreg trykt ca. to tredjedele nede på hver side. En tilsvarende skillestreg ses på fjerde side, dog kun i de første to spalter. Pagineringen 1217-1220 er på forsiden angivet under spalterne, på avisens øvrige sider over. Spalterne er unummereret.*

SKs artikel fylder lidt over en side; den begynder en tredjedel nede i første spalte på forsiden (s. 1217) og slutter næsten nederst i første spalte på anden side (s. 1218). Se illustration 18.

Beskrivelse af eksemplar A

Avisen måler ca. 345 × 515 mm.*

Papir

Der er benyttet almindeligt trykpapir af en træholdig kvalitet.

Typografi

Det fremherskende skriftsnit i avisen er antikva. Fremhævet tekst er sat med fed eller spatieret skrift.

På forsiden findes avisens hoved, der er adskilt fra den øvrige tekst af en datolinje. Hovedet, der står centreret, har ordlyden:

Fædrelandet. | **1854.** | Abonnementspris i Kjøbenhavn 15 Mk. pr. Kvartal, 5 Mk. pr. Maaned; enkelte Nr. 6 Sk.; udenfor Kjøbenhavn 3 Rdl. pr. Kvartal frit i Huset. Hver Søgne-Aften udgaaer et Numer. | Bladets Comptoir, store Kjøbmagergade Nr. 54, er aabent om Formiddagen Kl. 11-1.*

Derunder følger datolinjen indrammet af to tværgående dobbeltstreger; den øverste er fed-fin, den nederste fin-fed. Datolinjen har ordlyden:

15de Aarg. Løverdagen den 30. December. Nr. 304.

Oplysningen om årgang er venstrestillet, dateringen centreret, og avisnummeret højrestillet.*

Nederst i bagsidens sidste spalte, adskilt fra en foregående notits af en skillestreg i hele spaltens bredde, er trykkespunktet angivet:

Færdigt fra Trykkeriet Kl. 8½.

Bagsidens fod er adskilt fra avisens øvrige tekst af en tværgående, fed-fin dobbeltskillestreg og har ordlyden:

Udgivere: **J. F. Giødwad** og **C. Ploug**; ansvarlig: **C. Ploug**. [[Skillestreg]] Trykt med Hurtigpresse hos *Louis Klein*.

Artiklens overskrift »Derved bliver det!«, der er fed og centreret i spalten, er sat med en punktstørrelse ca. 1 grad større end brødteksten.* Derunder følger dateringen »Den 28de Dechr.*« og den spatierede signatur »S. Kierkegaard.«. Datering og signatur er indrykket fra hhv. for- og bagkant på samme linje. Nedenfor er trykt en kort, centreret skillestreg.

Artiklen indledes med en uncial, der er fed og sat med en punktstørrelse ca. 2 grader større end brødteksten. Nederst i artiklens første spalte ses, under en kort, venstrestillet streg, en fodnote til artiklen, indvist ved dateringen. Noten er sat med en punktstørrelse ca. 2 grader mindre end brødteksten. Teksten opdeles to steder vha. tre asterisker. Efter artiklen er trykt en længere skillestreg, der afgrænser SKs tekst fra den øvrige tekst i spalten.

Spaltekolonnen måler ca. 88 mm i bredden, og der er op til 84 linjer i hver af artiklens spalter. Mellem spalterne er sat en fed, lodret skillestreg. Brødteksten er sat med en skriftstørrelse svarende til ca. 10 punkt (korpus). Der er dobbelt ordmellemlum efter punktum.

Der er flere sætter- og trykfejl i artiklen. Ordet »have« er fejlsat »hove« (SKS 14, 131,6). Aftrykket fra en mellemrumstype, der er blevet skubbet op fra sin plads, resulterer i en lodret streg, en såkaldt spis, ses foran »Gamle« (132,41). Derudover skyldes trykfejl læderede typer.*

2. Manuskriptbeskrivelse

Til »Derved bliver det!« findes følgende manuskripter i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kgl. Bibliotek.

- DBD 1 Kladde til »Derved bliver det!«, fordelt på 4 dobbeltblade og 1 løst blad.
- 1.1 Kladde til artiklen (SKS 14, 129-132,34 til »mangler Alvor.«).
- 1.1.1 3 dobbeltblade, i alt 6 blade i 4°.*
Bladene er pagineret 1 og 3-12 med blyant; bl. [1v] er upagineret.
Papir: velin. Mål: 165 × 204 mm.*
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, yderspalten tilføjelser. To tredjedele af s. 8. er ubeskrevet.
På s. 1 findes overskriften »*Derved bliver det!*« og dateringen, med blyant, »28 Dec.«. S. 8 afsluttes med to asterisker.
Tilsvarende påbegyndes s. 9 med to asterisker, skrevet med blyant, i stedet for den med blyantlækker slettede overskrift »*Derved bliver det!*«. Derunder følger signaturen »S.K.«. På s. 10 findes redigeringsbemærkningen »Ny Udgang« i marginen indvist med et dobbeltkors, begge i blyant. En tilsvarende bemærkning samt et overstreget dobbeltkors, begge skrevet med blyant, findes øverst i inderspalten på s. 11. Nederst på s. 11 findes i marginen to asterisker indvist i hovedteksten med et dobbeltkors; begge påskrifter er skrevet med blyant. I inderspalten følger to overskrifter: »*En Anmærkning*« slettet med en bølgestreg i blyant og »*Et Følgeblad*« skrevet og slettet med blyant. På s. 12 ses i marginen bemærkningen »cfr. Hoslagte«, skrevet med blyant og indvist med et dobbeltkors i blyant; indvisningen gælder ms. 1.1.1. To sammenhørende indvisningstegn i rødkridt findes i marginen på s. 12.
Mange korrektioner, både sletninger og marginaltilføjelser. Af større sletninger kan nævnes følgende: På s. 4 er de tre sidste linjer slettet med blyantstreger på skrå. På s. 7 er fire linjer overstreget dels med blæk, dels med blyant. En længere marginaltilføjelse på s. 8 er slettet med streger på skrå. På s. 10 er godt seks linjer overstreget, dels med blæk, dels med blyant. Nederst på s. 11 er en sletning af fem linjer vha. blyantindramning annulleret, ligeledes med blyant. På s. 12 er det meste af to længere marginaltilføjelser slettet med blyantstreger på skrå; nederste halvdel af hovedteksten på samme side er slettet med blyantstreger over kors og på skrå.
Hertil hører følgende:
Kladde til slutningen af artiklen (SKS 14, 132,35-133,41
1.1.1.1 fra »Og hvad«).
1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: velin. Mål: 165 × 204 mm.
Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, yderspalten tilføjelser. Bl. [2v] er ubeskrevet.
Bl. [1r] indledes øverst med et dobbeltkors i inderspalten og »ad pag 12« i marginen, begge med blyant; henvisningen gælder ms. 1.1.
En del korrektioner, både sletninger og marginaltilføjelser. Enkeltord er slettet på alle sider; derudover er en længere passage i marginen på bl. [1v] slettet (med blyant) og endnu en i hovedteksten på bl. [2r].
(Pap. XI 3 B 213)
- 1.1.1

1.1

Kladde til artiklens fodnote (SKS 14, 129 og 130).

1.2 1 løst blad i 4° med afrivningskant i højre side.

Ingen paginering.

Papir: velin. Mål: 165 × 205 mm.

Bladet er beskrevet i næsten hele bredden.

Teksten på rectosiden indledes med »Anm«.

Mange korrektioner, både sletninger og tilføjelser. Tilføjelser til teksten ses under hovedteksten og på langs i den smalle venstremargin.

(Pap. XI 3 B 214)

1.2

(KA, B pk. 52, læg 1; Pap. XI 3 B 213-214)*

1

Renskrift af »Derved bliver det!«. Renskriften, der har været benyttet som trykmanuskript,* består af 1 sammenhæftning på 2 dobbeltblade, 1 løst dobbeltblad og 3 løse blade.

2

Renskrift af artiklen (SKS 14, 129-133).

2.1

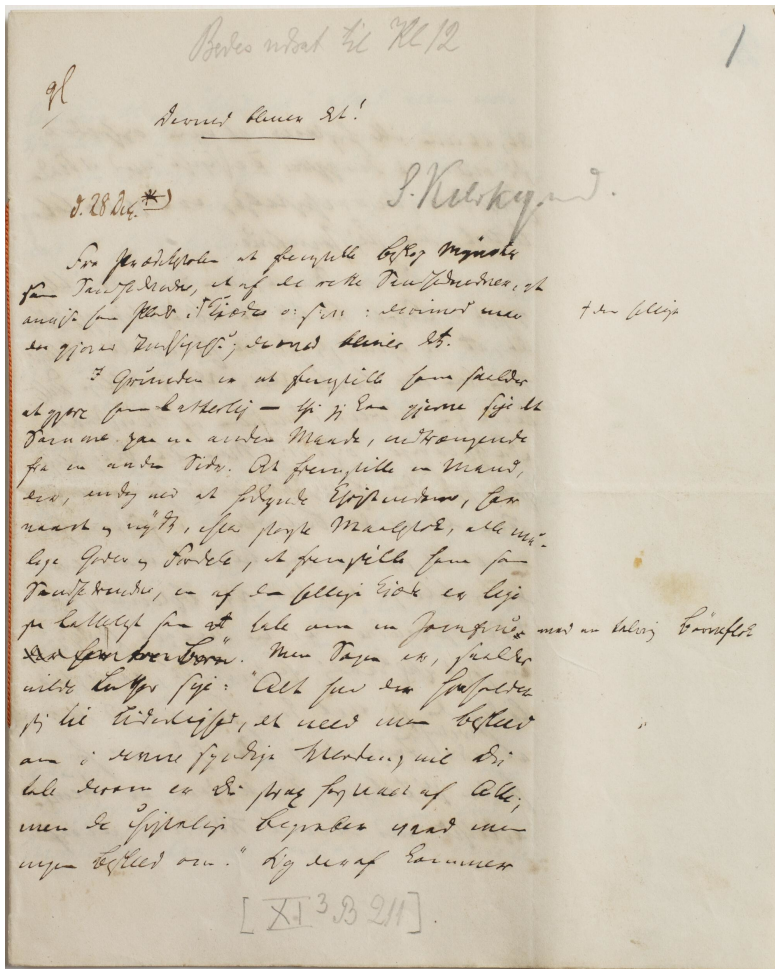
1 sammenhæftning på 2 dobbeltblade, 1 løst dobbeltblad og 2 løse blade, i alt 8 blade i 4°. De løse blade har afrivningskant i venstre side.

De sammenhæftede blade er med blyant pagineret 1-7, bl. [4v] er ubeskrevet og ikke pagineret. De løse blade er pagineret i forlængelse heraf, dvs. 8-15, ligeledes med blyant.

Papir: velin. Mål: 165 × 204 mm. Hæftetråd af rød silke.

Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, yderspalten tilføjelser. Bladene er efter beskrivning blevet foldet på tværs.

På s. 1 findes overskriften »Derved bliver det!« og derunder dateringen »d. 28 Dec.«, et indvisningstegn til en note samt den blyantskrevne signatur »S. Kierkegaard.«; indvisningen gælder ms. 2.1.1. Se illustration 19.

19. Ms. 2.1, s. 1, renskrift med sættermarkeringer

S. 7 afsluttes lige under midten med to asterisker. Tilsvarende begyndes s. 8 med to asterisker, skrevet med blyant, hvorunder står den med blyantlækker slettede overskrift »Derved bliver det!«. Derunder følger signaturen »S.K.«, også slettet med blyantlækker. På s. 10 findes redigeringsbemærkningen »Ny Udgang«, skrevet med blyant i marginen, indvist med et dobbeltkors. Nogle linjer længere nede på s. 10 er overskriften »Et Følgeblad. / En Anmærkning« slettet med blyantlækker. På hver sin side af sletningen er placeret en asterisk, skrevet med blyant. På s. 11 findes et indvisningstegn i rødkridt.

En del korrektioner, både sletninger og marginaltilføjelser. Af større sletninger kan nævnes: På s. 7 er fire linjer i hovedteksten overstreget med blyant, og det meste af to marginaltilføjelser er slettet med blækstreger og -lækker. På s. 9 er tre linjer overstreget med blyant. På s. 11 er to linjer i hovedteksten slettet med skrånede streger, og det meste af marginaltilføjelserne slettet med blyantskrevne skrånede streger. På s. 14 er knap tre linjer i hovedteksten og otte linjer i marginen overstreget med blyant. På s. 15 er 14 linjer slettet med et blyantkryds og -streger på skrå.

(Pap. XI 3 B 211)

Hertil hører følgende:

Renskrift af artiklens fodnote (SKS 14, 129 og 130).

2.1.1 1 løst blad i 4° med afrivningskant i højre side.

Ingen paginering.

Papir: velin. Mål: 165 × 204 mm.

Bladet er foldet på langs; en bred inderspalte rummer tekst, yderspalten tilføjelser. Teksten afsluttes på versosiden, på langs i marginen.

Teksten indledes på rectosiden med »*) Anm.«, hvormed der henvises til dateringen på s. 1 i ms. 2.1.

Få korrektioner.

(Pap. XI 3 B 212)

2.1.1

2.1

(KA, B pk. 52, læg 1; Pap. XI 3 B 211-212)

2

(KA, B pk. 52, læg 1; Pap. XI 3 B 211-214)

3. Tilblivelseshistorie

SK angreb den officielle kristendomsforkyndelse i Danmark, først med 21 artikler i *Fædrelandet* (fra den 18. dec. 1854 til den 26. maj 1855), dernæst med sit tidsskrift *Øieblikket*.^{*} Artiklen »Derved bliver det!« var SKs andet indlæg i denne kirkestrid.

Manuskriptmaterialet afspejler, at artiklen er blevet til ad i hvert fald fire omgange. Det fremgår af både kladde (ms. 1.1) og renskrift (ms. 2.1), at der har været to tekster med overskriften »Derved bliver det!« (overskriften står først på s. 1 i kladde og renskrift og igen på hhv. s. 8 og 9 i kladde og renskrift), inden SK har valgt at slå dem sammen til én tekst. Senere er der kommet en note til (ms. 2.1.1).

Først har SK skrevet kladde og renskrift til én artikel med overskriften »Derved bliver det!«, derefter til endnu en med samme overskrift. På baggrund af indholdet i tekstdelene må det antages, at første del (ms. 1.1, s. 1-8, ms. 2.1, s. 1-7; SKS 14, 129-131,34), der omhandler Martensens mindetale over Mynster, er skrevet tidligst. I anden del henvises der, i det der først var mærket »Et Følgeblad. En Anmærkning«, til reaktioner på SKs første indlæg i kirkestriden fra den 18. dec. 1854.^{*} De omtalte reaktioner er fra hhv. den 24. og 27. dec.;^{*} dvs. at anmærkningen tidligst er skrevet den 27. dec. 1854.

Sidenhen er delene blevet placeret i forlængelse af hinanden, adskilt af asterisker og givet fortløbende paginering. Anden dels overskrift er blevet slettet i både kladde og renskrift; signaturen hertil ses stadig i kladdedelen (ms. 1.1), men er slettet i renskriften (ms. 2.1). I forbindelse med sammenfletningen af de to tekster er anden dels »Et Følgeblad. En Anmærkning« (ms. 2.1) sandsynligvis blevet ligestillet med resten af teksten ved at indgå uden overskrift og i stedet indledt med asterisker. SK har først foretaget denne sammenfletning samt de tilhørende sletninger i renskrifterne og derefter tilbageført ændringerne til kladdematerialet. Denne tilbageførsel er formentlig sket for at sikre, at rettelserne blev bevaret, selvom renskriften skulle blive beskadiget eller gå tabt.

Idet dateringen af kladden (ms. 1.1), »28 Dec.«, er tilføjet i blyant, og adskillige sletninger, herunder af anden dels overskrift, er sket med blyant, er det sandsynligt, at teksterne er skrevet på forskellige tidspunkter før den 28. dec., og at de blot er blevet sammenskrevet denne dag. Som nævnt ovenfor tager teksten udgangspunkt i Martensens mindetale over Mynster og kan således være påbegyndt allerede i februar 1854. I slutningen af ms. 1.1 har oprindeligt stået: »Slaget skulde ramme dem i Fløiel«. Det er på et tidspunkt udvidet til at berette om, at Martensen nu er i »Fløiel«, for senere at blive ændret til, at slaget skulle ramme »Hovedet - og inden Artiklen udkom var jo Prof. Martensen længst Hovedet.«, dvs. kirkens overhoved. Den første udvidelse er således kommet til efter enten april eller juni 1854, da Martensen blev hhv. udnævnt og viet til biskop. I den oprindelige »Et Følgeblad. En Anmærkning« (svarende til den trykte artikels sidste del) henvises som nævnt til to artikler trykt hhv. den 24. og 27. dec. 1854; dette tekststykke er altså først skrevet derefter.

Efter at de to dele er blevet slået sammen og indleveret til *Fædrelandet*, har SK set sig nødsaget til at tilføje en fodnote. Af noten (ms. 2.1.1) fremgår, at SK samme aften, altså den 28. dec., har læst biskop Martensens indlæg »I Anledning af Dr. S. Kierkegaards Artikel i 'Fædrelandet' Nr. 295« i *Berlingske Tidende*, nr. 302,^{*} rettet mod SKs ti dage gamle artikel. I en udateret optegnelse, muligvis tænkt som kladde til en bladartikel med svar til Martensen, skriver SK om Martensens artikel:

Artiklen er ubetydelig. Den Omstændighed at den er af Biskop M., at han, rangerende med Conf., iklædt Fløiel, oppebærer Tusinder for at forkynde Xstd: denne Omstændighed gjør ikke Artiklen betydeligere i mine Øine, da ifølge det nye T: christeligt Alt er omvendt af hvad Ordenen er i det Verdslige, just den Xstds Forkyndelse Biskop M. repræsenterer den allerlaveste.^{*}

Da *Fædrelandet* ligesom *Berlingske Tidende* var en aftenavis, har det ikke været meningen, at den artikel, som SK indleverede den 28. dec., skulle trykkes i avisen samme dag; i så fald havde SK ikke kunnet nå at udskyde artiklen efter at have læst Martensens indlæg.^{*} Har den derimod skullet trykkes i avisen

dagen efter, har det været muligt at udskyde den til den 30. dec. 1854. Dette støttes af, at hovedteksten er mærket »gl«, noten »Ny«; hovedteksten blev indleveret først, noten senere.

4. Udgivelsesmåde

»Derved bliver det!« blev som nævnt trykt i *Fædrelandet*.^{*} Det har ikke været muligt at efterspore, om SK modtog honorar for artiklen.

Dele af artiklen blev frit oversat til svensk allerede i SKs levetid; bogen *Den officiella kristendomen är icke det nya testamentets kristendom. Framställning af dr. Søren Kierkegaard's polemik mot statskyrkan i Danmark*, hvori de fleste af SKs artikler fra kirkestriden er blevet oversat i uddrag, udkom i København i 1855.^{*} De fragmentariske oversættelser strækker sig til og med artiklen »Et Resultat«, trykt i *Fædrelandet*, nr. 107, den 10. maj 1855; den anonyme redaktør har sandsynligvis antaget, at SK under denne overskrift afsluttede sit angreb på kirken, og har herefter ladet bogen trykke.

Af stor betydning for receptionen i SKs umiddelbare eftertid var Rasmus Nielsens udgivelse af *S. Kierkegaard's Bladartikler* i 1857 (*Bl.art.*). Heri indgår størstedelen af SKs artikler, også »Derved bliver det!«.^{*}